

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 31 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlilstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravlilstva telefon št. 35.

Slika državnega gospodarstva.

V ponedeljek, dne 17. t. m. se snide novi državni zbor in dne 18. t. m. bo cesar s prestolnim ogovorom pozdravil zastopnike narodov in jim očrtal akcijski program, ki ga je za delovanje parlamenta sestavila vlada.

Z uresničevanjem tega programa se začne parlament baviti šele na jesen, zakaj zasedanje, ki se začne v ponedeljek, bo le kratko. Zbornica je bila sedaj sklicana, da se konstituira in pa da dovoli budgetni provizorij za drugo polovico tekočega leta.

Ni dvoma, da bo glavna razprava o budgetnem provizoriju letos posebno zanimiva. Tu bodo imele vse stranke priliko obrazložiti pred vso javnostjo svoje želje in zahteve in precizirati svoja stremeljenja v vseh ozirom državne in javnega življenja. In teh želja in zahtev bo mnogo in globokosežne bodo reforme, ki se bodo zahtevale, saj je država daleč zaostala za pravnimi kulturnimi državami.

Ni je boljše slike za razmere v kaki državi, kakor jo podaja proračun in ker je razprava o budgetnem provizoriju tako blizu, ne bo odveč, če si to sliko nekoliko ogledamo.

Glasom proračuna za letošnje leto znašajo državni dohodki 1891 milijonov kron, izdatki pa ravno toliko. To je kratko povedano, a s tem še ni nič rečeno. Če si hočemo napraviti dobro podobo državnega gospodarstva, moramo računati tako, kakor stori vsak trgovec ali obrtnik: odbiti moramo od državnih dohodkov obratne stroške, ki jih ima država, namreč stroške, da te dohodke „zasluži“ ali „izterja“. Glasom proračuna znašajo ti stroški 744 milijonov kron, torej ima država na leto 1071 milijonov kron čistega dohodka. Državni zbor določi, kako se ta denar uporabi. Pogledjmo, kaj se zgodi s temi 1071 milijoni.

Največ tega denarja požre m o l o h militarizma. Za zadeve, ki so

skupne med našo državno polovico in med Ogrsko, to je za armado, za zunanje ministrstvo in za diplomatska zastopstva v inozemstvu se od imenovane vsote porabi okroglo 271 milijonov, od katerih dobi 96 odstotkov vojno ministrstvo. Ker pa mora naša državna polovica plačati še okroglo 69 milijonov za domobranstvo, nas velja armada na leto 340 milijonov. Skoro 32 odstotkov vseh davkov se porabi za vojaške namene, od vsakega goldinarja, ki ga moramo plačati na davkih, se porabi 32 krajcarjev za vojaštvo. In vendar se zopet zahteva zvišanje prispevkov za armado.

Za nobeno javno napravo ne potrosi država toliko denarja, kakor za vojaštvo; Avstrija je predvsem vojaška država.

Ogromne vsote gredo vsako leto v žep državnih upnikov. Slabo gospodarstvo v prejšnjih časih in nesrečne vojne, v katere so zapletli državo brezvestni državniki in člani aristokratske in duhovske dvorne kamarije — vse to je zakopalo našo državo v velikanske dolgove. 372 milijonov kron mora država le letos plačati na obrestih zate dolgove.

Za vojaštvo in za obresti od državnih dolgov se porabi torej 340 in 372, to je skupaj 712 milijonov kron na leto, to je skoro 66 $\frac{2}{3}$ odstotkov vseh čistih davčnih dohodkov in le ena tretjina čistih dohodkov ostane za druge naloge, ki jih ima država.

Prva je seveda skrb za javno upravo in za javno varnost. Država porabi 193 milijonov za politično upravo in za pravosodje ter zakonodajstvo, sploh za vzdrževanje in oskrbovanje notranjega pravnega reda.

Kadar je država plačala svojim upnikom obresti, kadar je plačala svoje vojaštvo in poravnala stroške za javno upravo, je od čistega dohodka 1071 milijonov kron že porabila 905 milijonov. Za vse druge svoje namene ima samo še 166 milijonov na razpolago.

Kdor pa misli, da se vsaj ta vsota porabi za povzdigo narodnega gospodarstva in za kulturne namene, ta se krvavo moti.

Avstrija je monarhična država in zato od teh 166 milijonov plačuje za cesarski dvor 11 milijonov kron.

Avstrija je klerikalna država in zato porabi od teh 166 milijonov kar 12 milijonov za duhovske plače, dasi država od duhovščine ničesar nima. Ker veljata dvor in duhovščina skupaj 23 milijonov, ostane od vsote 166 milijonov samo še 143 milijonov za gospodarske in socialne namene in za šolstvo in znanost.

63 milijonov porabi država za znanost in za šolstvo — ogromna večina tega denarja se porabi seveda za Nemce. Za vse ljudsko šolstvo, včevši učiteljska, izda država samo šest milijonov, za polovico manj kakor za duhovske plače.

Za narodno gospodarstvo izda država 81 milijonov, največ za naprave trgovskega in poljedelskega ministrstva, za ceste, pristane in subvencije. Samo tržaški Lloyd dobi letne podpore 7.870.000 kron.

Najmanj porabi država za socialno-politične zadeve. Delavec ji je zadnji, oficir in duhovnik sta ji prva. Za obrtno nadzornišvo izda država 668.000 K, za varstvo izseljencev 130.000 K, za izobrazbo vajencev 19.000 K. To so pri čistem dohodku 1071 milijonov K naravnost beraške vsote.

Te številke nam kažejo v jasni luči značaj naše države. Nekak fidejkomis je vladajočih in gospodujočih krogov, ki porabljajo ljudske žulje za svojo korist, za vse druge sloje pa imajo le oglodane kosti.

Upajmo, da naredi ljudski parlament temu konec.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Dunaj, 12. junija. Na povabilo poslanca barona Hocka so se zbrali

danes na Dunaju zastopniki nemških naprednih strank. Sklenilo se je, ustanoviti novo organizacijo teh strank. Posamezne stranke ostanejo ter se le priklapijo novi zvezi.

Brno, 12. junija. Izvrševalni odbor nemške napredne stranke je na današnjem shodu sklenil, naj se na nemško naprednem programu izvoljeni državni poslanci združijo v tesno zvezo ter naj z drugimi nemško-naprednimi organizacijami odločno branijo narodne in svobodomselne interese nemškega naroda.

Dunaj, 12. junija. V poslanskih krogih so uverjeni, da Čehi opuste opozicijo proti Weiskirchnerjevi kandidaturi za predsednika državnega zbora. Prvo podpredsedniško mesto dobi dr. Žaček, drugo soc. demokrat dr. Renner, tretje pa Poljak dr. Duleba.

Pos. dr. Gessmann je napovedal na nekem shodu, da bodo krščanski socialisti predlagali v državnem zboru zavarovanje za starost in onemoglost s potrebnim pokritjem. Pokritje se poišče v obdajevanju premičnega kapitala, v davku na kupone in v progresivnem pridobinskem davku.

Černovice, 12. junija. Maloruski poslanec prof. Pihuljak (narodni demokrat) piše o politiki bodočega maloruskega kluba: „V prepričanju, da bodo maloruski poslanci dosegli svoj namen le tedaj, ako nastopajo solidarno, sem odločen zagovornik enotnega, močnega maloruskega kluba. V principu sem za to, da se maloruski klub priklapi naprednim strankam. Program maloruskega kluba ne more biti drugačen, kakor napreden. Šola mora biti prosta vseh okov in odprava napak v današnji obliki zakonov mora biti le koristna za narod. Tudi je v interesu naroda in zdravega človeškega razuma, da se odpravi takozvani in proporcionalni volilni sistem v Galiciji. Na novo volilno reformo ni misliti, ker bi z njo Malorusi mogli še to izgubiti, kar so sedaj dosegli.“

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 12. junija. Preden so avstrijski ministri odpotovali na Dunaj, se je predelal ves nagodbeni načrt. Diference so še zelo znatne, vendar ni izključeno upanje, da se dožene sporazumljenje. Pri užitninskem davku so razlike neznatne, pač pa so še velike v železniških zadevah. Posvetovanja se nadaljujejo še ta mesec na Dunaju.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Budimpešta, 12. junija. Nadaljevala se je debata o železniški predlogi. Govoril je posl. dr. Pero Magdić v hrvaškem jeziku. Dokazaval je, da načrt krši državne temeljne zakone. Proti izgovoru ogrske vlade, da železničarji niso državni uradniki je navajal, da morajo položiti službeno prisego, cesar se pač nikjer ne zahteva od privatnih uradnikov. Zakaj je ogrska koalicija zahtevala, da je moral bivši ministrski predsednik grof Tisza podati račun o porabi 550.000 K, ki jih je vzel iz blagajne državnih železnic, ako so te železnice privatno podjetje. Svoj govor je zaključil: „Nikoli ne bomo pripustili, da bi tak zakon dobil na Hrvaškem pravno moč!“ (Viharno pritrdjevanje vseh hrvaških delegatov). — Na predlog posl. Babo je zbornica sklenila, za dobo tekoče debate podaljšati seje za eno uro.

Ustavne garancije za Ogrsko.

Dunaj, 12. junija. „Wiener Allgemeine Zeitung“ poroča, da ni upanja, da bi cesar ustavnim garancijam v sedanji obliki podelil pred-sankcijo. Pri včerajšnji avdijenci je cesar povedal grofu Andrassyju to svoje stališče brez ovinkov. Ogrska vlada bo načrt predelala ter skušala potem pridobiti pred-sankcijo. Položaj je zelo resen. Zelo se komentuje tudi obnašanje prestolonaslednika. Nadvojvoda ni ves čas svojega bivanja v Budapešti z nikomer govoril ter po

LISTEK.

Cinik Steska.

(Dalje.)

IV.

Vdova Poljakova je bila izvanredno šibka in precej prikupljiva ženska. Imela je črne oči in tudi lase skoro črne in je bila takrat stara 27 let. Rojena je bila v samotnem gradiču, kjer so vladale še silno starodavne razmere. Že če je človek zagledal tisti gradič, se mu je zdelo, da je zašel nazaj v srednji viteški vek, in če je stopil v vežo, je bil o tem odločno prepričan. Bila je namreč prostorna, belo pobeljena in na stenah na desni in levi so stali kameniti reliefi visokih, v težke oklepe oblečenih viteзов. Spredaj so se dvigale polahko na kvišku silno široke in položne stopnice, ki so se cepile kmalu na desno in levo. Spodaj je stal na vsako stran na dveh železnih kolih top od medi, ki je gledal s črnim žrelom proti vratom. Dalje od obeh topov pa je stala na vsako stran

v posebnih stojalih vrsta visokih sulic in na prvi in na najbližji je visela močna in svetla čelada, kakor da bi jo tja obesil mlad in krepak vitez, ki je šel tisto minuto mimo gor po stopnicah, kjer ga je čakala zala grajska gospodična. Po stenah silno prostornih soban so visele začrnele podobe starih graščakov z bledimi obrazi, z dolgimi svilenimi lasmi in mehkiimi plavimi bradami. Tuintam je sedela mlada ženska v širokem krilu, s konjičasto frizuro na glavi in z nenavadno velikimi modrimi očmi. Tudi pohištvo je bilo od sile starinsko in enako starinski je bil graščak, ki je stanoval na tistem gradu. Prva žena mu je bila umrla, potem si je vzel drugo, ki ni marala tisto dvoje otrok, ki so ostali po prvi. Deček je bil menda zato umrl, in deklica — zdaj vdova Poljakova — je bila ostala. Njena prva mladost je minila brez pravega veselja v sirovem okrilju neprijazne mačeha. Potem, ko je bila odrasla, je živela tako tiho, da je že mislila odpotovati v samostan. A nekoč, ko se je vrnil njen oče iz nekega potovanja, je prišel obenem z njim na grad nizek in debel gospod,

ki je ostal potem dolgo pri njih in ji je govoril potem take stvari, o katerih je čitala po širnih nemških romanih. In nekoč so sklenili, da bo tainta čas poroka in se je naposled tako zgodilo. A baš tiste dni se je dogodilo nekaj posebnega, kar je pustilo v srcu večni spomin.

Lepo majnikovo jutro je bilo, ko se je peljala belo oblečena v zaprtem vozu k poroki in čudovito je dehtela tista teja, ki jo je imel pripeto na prsi mladi gospod, ki se je vozil z njo. In kadar je uprl vanjo oči, ji je bilo mahoma tako čudno, da si je želela še dolgo, dolgo take vožnje. Govoril je mehko, morda je bilo tudi njemu čudno pri srcu. Enkrat je bil nenadoma poblebel, prijel jo je za roke in spregovoril početkoma neumljivo, a potem razločno.

„Kam se vozite za tem starcem? Kam se vozite, draga moja? Ali bi ne rekel vozniku, naj zavije na prvo stransko pot, da se ognemo tem gnusnim stvarim?“

In njej je bilo naenkrat tako toplo, neznan moč je začutila v svojih prsih, pogledala je skozi okno tja, kjer se je belila v daljo stranska

cesta in skoro je polglasno zaklicala:

„Recimo!“

Ali šinila je mimo stranska cesta, ostala je mahoma daleč zadaj, mladi gospod je povsili glavo in ni spregovoril z njo nobene besede več. Ko se je drugo jutro od nje poslavljaj in ko je videl, da so njene oči vse objokane, so stopile tudi njemu solze v oči. Globoko se je sklonil nad njeno roko in jo poljubil in potem naglo odšel.

Življenje, ki je sledilo potem, je bilo mrtvo. Mož se je redil, jedel in pil in se včasih okorno pošalil. Stanovale je z njim v velikem mestu, kjer je bil uvrščen med višjimi uradniki. Včasih sta šla na razkošne veselice, a njo je bilo gotovo vselej strah. Treba je bilo namreč razgaliti ramena, in po njih so tako pekli pogledi suhih in že davno doživelih gospodov. Nato je nekoč nenadoma zadela moža kap, pokopali so ga z vsem razkošjem in ona se je oblekla v črno, kakor je to zahtevala manira. Preselila se je potem v manjši kraj zopet nazaj v domovino, najela si je lepo stanovanje in samotarila tam in

se naposled tam privadila. Domišljevala si je, da mora imeti človek za veselo in prijetno življenje poseben talent, a ona tega baš nima.

Nekoč — spomladi je bilo, menda meseca aprila — je naznanila dekla nekega gospoda, ki je želel z njo govoriti. Gospa se je začudila, popravila je v naglici frizuro in ga ukazala priversti. Tako se je zgodilo, in njeno začetje je bilo veliko.

„Milostna, boste pač oprostili, da vas nadlegujem s prošnjami. Vidite, v tej hiši sem bil jaz rojen, vso svojo prvo mladost sem preživel tukaj in zdaj bi rad stanoval tu neke v prvem nadstropju. Čul sem, da je v vaših rokah vse prvo nadstropje, in ker ste sami, vam morda ne bo težko odstopiti dvoje sob. Prosim vas, kakor se spominjam, jih je vsega skupaj sedem...“

To je bil Steska, ki je tako govoril, a vdova Poljakova je preslišala vse besede, gledala je vanj in se domislila na tistega mladega gospoda, ki je imel solze v očeh, ko je poljubil tisto jutro po poroki v slovo njeno roko.

maši tudi kardinalu Samassi ni podal roke, kakor je to storil cesar. Vendar upajo merodajni politiki, da se zaradi ustavnih garancij ne izcimi kriza, kar hoče tudi cesar prepričati. Minister grof Andrássy pride še enkrat na Dunaj k cesarju ter mu predloži posredovalni predlog v tej stvari.

Preosnova srbskega ministristva.

Belgrad, 12. junija. Poslanec in predsednik društva srbskih časnikarjev, Nastaz Petrović, je postal minister notranjih del. Petrović pripada Vujićevi skupini staroradikalne stranke.

Bolgarija.

Sofija, 12. junija. Bolgarski delegatje za trgovinska pogajanja z Avstro-Ogrsko pridejo prihodnji teden na Dunaj.

V političnih krogih zatrjujejo, da namerava knez Ferdinand odsloviti sedanje ministristvo ter sestaviti novo vlado s pomočjo demokratičnih strank.

Zarota na Portugalskem.

Madrid, 12. junija. V Lizboni so razkrili zaroto, ki je imela namen, odstaviti kralja Karola ter posaditi na prestol braganškega vojvodo Miguela. Pri zaroti je bilo mnogo portugalskega plemstva. Zapri so že več oseb.

Dopisi.

Iz Postojne. V nedeljo, 9. rožnika je priredil postojnski salonski orkester v „Narodnem hotelu“ koncert v dobrodelne namene. Poleg Parmove koračnice „Skov vas“ in Ganejeve mazurke „La Czarine“ je proizvajal orkester Kubištev „Venček slovenskih narodnih pesmi“. Gerbičev mešani zbor „Žitno polje“ in Juvančevega „Pastirja“ je pevski zbor na občno željo ponovil. Hubayjev „Solo za gosli s spremljevanjem klavirja“ sta igrala gospa Treo in g. kapelnik Kubišta. Kratkemu odmoru je sledila komična opereta v 2 dejanjih: „Vitez Tugoslav“. Snov je vzeta iz življenja srednjeveških vitezov. Junak operete, vitez Tugoslav, vztraja že 25 let v brezupni ljubezni do svoje grajske ljubice Marjane. Najel si je cel pevski zbor, da ji hodi pet podoknice. Slučaj ga seznani z grajsko krasotico Miljano, zaročenko lahkoživega viteza Pumpoviča. Izredna podobnost med Miljano in Tugoslavovo ljubico povzroči, da se pri pogledu na Miljano vzbudi v Tugoslavu tako dolgo gojena ljubezen v vsej svoji sili. Domneva si, da ni Miljana nihče drugi kot njegova oboževana izvoljenka. Ko pa se prepriča o svoji zmoti, se odpravi po svetu iskat svojo ljubico. — Po preteku petih let se šele posreči Miljani, da izve od nekega puščavnika, da je „teta“ Marjana, Tugoslavova ljubica, njena mati in skrivnostni vitez Črni Juri njen oče. In tako je Tugoslav prejel za svojo viteško zvestobo nezasluzeno plačilo, da je pošteno „obsedel“. Nastop sodelujočih gospic in gospodov nas je iznenadil. Na deželi in brez tujih moči je le težavno spraviti na oder opereto in doseči pri tem uspeh, kot ga more zabeležiti ta prireditelj postojnskega orkestra. Miljana (gdč. Lampetova) je žela splošno priznanje; njen ljubki in dobro izšolani glas in siguren nastop sta ji na-

„Zdi se mi, da smo bili mi nekoč že skupaj, da smo se peljali,“ je pripovedovala kakor v sanjah in je potem zamišljeno sedla.

Ali niso bili še do takrat nikoli skupaj. Steska je stal pred njo takrat prvič v njenem življenju in se je potem tam nastanil. Ali videla sta se redkokdaj, komaj vsak teden morda enkrat na hodniku. Vdovi je bilo to neprijetno, a se je na to končno privadila.

„Nima talenta za življenje,“ ga je sama pred seboj opravičevala, „kakor ga tudi jaz nimam. Nimamo talenta,“ je prostodušno ponavljala in se pri tem nekoliko nasmehnila.

Včasih je vprašala služkinjo Te-rezo, ki mu je stregla, če je zdrav.

„Zdrav“ — je odgovarjala služkinja na kratko, a semintja ga je tožila tudi sama.

„Siten je“ — je rekla včasih — „zopern kakor bel ščurek!“

In ob taki priliki se ji je vdova Poljakova nasmejala.

„Kaj pa je storil? Pripoveduj!“ Čevlje sem postavila tako, da so gledali s petami po sobi, a zdaj me

klonila popolen uspeh. Dolžni smo izreči odkrito priznanje tudi ostalim: Marjani (gdč. M. Bugarjeva), vitezu Jurju (g. Juvaneč), junaku Tugoslavu (g. Stritar) in vitezu Pumpoviču (g. Sepaher). Njih naravna pa izborna igra nas je popolnoma zadovoljila. Veseli nas tudi, da smo imeli zopet priliko slišati znanega tenorista g. Ježa, in salonskemu orkestru moremo le čestitati, da ga je pridobil v svojo sredo. — Ljubav do umetnosti in požrtvovalna vztrajnost članov salonskega orkestra je dosegla sijajen uspeh. Njim in zlasti gosp. kapelniku Kubišti naša najiskrenejša zahvala!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. junija.

— **Dr. Lampe in ljudska kuhinja.** S svojim poročilom o ljudski kuhinji smo dregnili v pravo sršeno gnezdo. In sedaj nas sršeni pikajo in bojimo se, da bi nekaj blagoslovljenih teles mrtvoud ne prešnil. Pa bo že Bog dal, da se pomirijo! Resnica pa le ostane, da je ljudska kuhinja, kakor je sedaj, pravi hlev. V nji cvete nered nad neredom! Komur je ta nered ljub, naj se še nadalje navdušuje za gospo Kosovo, katera od ljudske kuhinje živi. Niti v zlo ji ne štejemo, če se peha za to svoje korito. Tudi je naravno, da gospa pri tem noče imeti nikake kontrole nad sabo in nad svojimi knjigami, v katerih je vse radirano in preradirano. Eno okolščino pa hočemo še omeniti in ta bengalično razsvetljuje celi položaj. Dosedanji kasir je bil dr. Stare, ki je neozdravljivo bolan in že dolgo časa ne opravlja več svojega posla. Njegov posel je prevzela Kosovka, a ta posel ji mora posebno dopasti. Tudi v bodoče ga hoče imeti! Zatorej je v svojo „oficijalno“ listo za leto 1907 zopet postavila dr. Stareta za kasirja in res je ta usmiljenja vredni mož dobil pri volitvi vseh 21 njenih glasov. Prvi kasir torej v bolnici, madama Kosova pa pri kasi! Ali je treba k temu še kaj komentirati pisati?! Menimo, da ga ni treba pisati! Z Lampetom pa se tudi ne bomo dalje prepirali. Basta!

— **Sramotitelji slovenskih deklet — zagovorniki nemškut.** Pretekli teden smo po zaslugi ožigosali izživajoče vedenje gojenk nekega tukajšnjega nemškega zavoda, vračajočih se z izleta na Gorenjsko. Dotično naše poročilo je docela odgovarjalo resnici. Gojenke dotičnega nemškega zavoda so na povratku v Ljubljano z izleta na vsaki postaji, kjer se ustavi vlak, demonstrativno stale, okičene z mogočnimi šopki modriča ob oknih ter izživajoče kričale venomer „heil, heil“. Med njimi je bilo tudi več mladeničev, ki so se posebno odlikovali z izživajočim svojim vedenjem. Najglasnejši so bili ti mladi ljudje na postaji na Jesenicah, kjer je bilo na kolodvoru zbranih nekaj tamošnjih nemškutarčkov. To ni bilo „heilanja“ ne konca in ne kraja. Šele ko je jelo slovensko občinstvo glasno izražati svoje ogorčenje nad skrajno izživajočim vedenjem teh mladih nemških dam, je nastal

je klical in mi kazal, da morajo biti obrnjeni čevlji s prednjim koncem po sobi. Kaj ni to sitnost? Ti moj Bog, bila sem že pri ministru...“

In potem je pripovedovala vso široko povest o svojem slavnem službovanju in našela vse gospode, katerim je stregla, s priimki in krstnimi imeni.

Steska je stanoval tam že tri mesece in je šele tretjič govoril s svojo gospodinjjo. Prvič je bilo to, ko je vzel stanovanje, drugič, ko je v bližini neke gorelo in je vdova Poljakova vsa preplašena priletela v njegovo sobo, in tretjič, ko se je odpravil v Budimpešto. To zadnje pa je bil neprijeten slučaj. Kadar se je vdova domislila na ta dogodek, so ji stopile vselej solze v oči in tako jo je bilo sram, da je bila uverjena, da ne stopi v bodoče nikdar več pred Stesko. Pravzaprav si sama ni vedela natančno pojasniti, kako je prišlo do tega vsega. Mislila je, da je sama mnogo kriva, a vendar ne vsega. In to je bila resnica, da ji je bilo nena- vadno težko, ko je čula o odpotovanju Ivana Steske. (Dolge prih.)

mir in so ponehali heil-klici. Toda čim je vlak prispel na prihodnjo postajo, so zopet jele gojenke, brezdvoma našuntane od tistih par zelenih pobičev, ki so bili med njimi, kričati svoj stereotipni „heil“. Slovensko občinstvo je bilo vsled tega že tako ogorčeno, da bi napravilo s silo kraj takim nesramnim provokacijam, ako bi ne imelo opravka z ženskami. Tudi na ljubljanskem kolodvoru ni bilo konca provokacijam. Neki v družbi teh gojenk se nahajajoči mladenič z imenom R. se je celo v restavraciji vedel tako, da so ga morali postaviti na plano. Tako so se torej vedle „učenke nemške pripravnice“, kakor pravi „Slovenec“, in njihovi spremljevalci, a škofov list nima nujnejšega posla, kakor zagovarjati to nemško družbo in braniti nemškutarke gojenke pred docela upravičenimi napadi. „Slovenec“ nam očitno, da ne poznamo „dostojnosti in takta“, ker smo docela po zaslugi ožigosali provokatorično vedenje „učenk nemške pripravnice“. To nam očitno tisti „slovenski“ list, ki je nedavno tega izlil golidonajbolj smrdeče gnojnice na poštenu slovensko dekletu, ki niso zakrivila ničesar drugega, kakor da so dala duška nedolžnemu veselju, da je bil izvoljen za državnega poslanca župan Hribar! Daleč smo že prišli! „Slovenski“ list, ki najpogledje blati čast poštenim slovenskim dekletom, a lomi kopje za najzagrizenejšem nemškute! Pošten, zaveden Slovenec mora pljuniti pred takim „slovenskim“ listom!

— **Klerikalen bojkot.** Ljubljanski klerikali so začeli bojkotirati v Ljubljani vse, kar ni klerikalnega. V naprednih gostilnah so izostali klerikalni gostje, ki rajši pijo v klerikalnih beznicah slabo vino, nego so v naprednih gostilnah pristno, istotako so popustili klerikalci napredne kavarne, trgovine, obrti itd. Sploh bojkotirajo klerikalci vsakogar, o katerem le količkaj sumijo, da je naprednega mišljenja. Naj navedemo danes samo en slučaj: Neki tukajšnji obrtnik je oddajal družbi sv. Vincencija blago proti plačilu. Družba ima namen podpirati reveže z blagom in tudi denarjem, ki ga zlagajo društveniki, to je radodarni ljudje. Ti društveniki obstojajo iz različnih strank in je med njimi veliko, veliko napredujakov, ki so povsod dobri, da plačujejo in darujejo. Ker pa v družbi sv. Vincencija prevladuje klerikalni element in ker je omenjeni obrtnik odločen pristaš narodno-napredne stranke, mu je ta družba odpovedala nadaljno dobavo blaga. Priporočamo našim ljudem, naj računajo s tem faktom kakor tudi z vsem drugim klerikalnim bojkotom po Ljubljani, v kar zlasti „Domoljub“ v številki za številko brez vsakega ženiranja hujska! Vincencijevi družbi liberalne krone in goldinarji kaj dobro teknejo, tudi če se jih drži kako brezverstvo... Seveda ta liberalen, drugače jako pregrešen denar ne gre vselej v tiste namene, v katere je darovan. Vincencijeva družba skrbi poleg revežev tudi za duhovne, katerim iz nabranega denarja plačuje maše, namesto da bi ga porabila v podporo revežev. Drži se kajpak izreka, ki ga je storil pred par leti neki ljubljanski kanonik, ko je hotel opravičevati omenjeno postopanje Vincencijeve družbe. Dotični kanonik je dejal: „Revežem je vendar stokrat in tisočkrat, da, milijonkrat bolj pomagano z mašo, nego pa s kruhom in kofetom!“ K temu nimamo pripisati nobene besede več!

— **Gostinčar pred sodiščem.** Včeraj se je vršila pri okrajnem sodišču v Idriji obravnava o tožbi Gostinčarja proti tajniku J. Novaku, ki je na klerikalnem volilnem shodu pri Didiču v Idriji dne 28. aprila t. l. omenjal razne govore po Ljubljani o dosedanjem delovanju kandidata Gostinčarja ter ga vprašal, kaj je na teh resnic. Med drugim je mimogrede Novak navajal govorico, da je pred nekaj leti zmanjkalo okrog 3000 gld. pri stavbinski družbi in da je takrat imel ključke od blagajne dr. Krek ali Gostinčar. Ta stavek je kot

rešilno bilko zagrabil Gostinčar in radi tega po šestih dolgih tednih vložil tožbo proti Novaku. Seve so klerikalci ta stavek po svoje zasukali in tako skušali tudi smisel stavka predrugačiti. Računali so tako: če dosežemo, da bo Novak radi tega stavka obsojen, odstrani Gostinčar tudi sum o drugih govoricah, ki se o njem razširjajo, zlasti o njegovem delovanju pri klerikalnem konsumu v Ljubljani ali drugod. Obravnava je trajala od 9. ure do poldne in se je preložila za tri tedne, da se doprinese dokaz resnice.

— **Boj proti farovžu.** V Doberdobi na Goriškem je leta 1902 obč. starešinstvo sklenilo pod pritiskom strahovlade klerikalne trojice Perio-Bratina-Jos, da se sežida nov farovž. Doberdobi so se uprli takemu nasilju in vodili odločen in vztrajen boj pri politični in avtonomni oblasti. Dasi se je dež. odbor postavil na stran farovža, vendar so Doberdobi zdaj po petih letih zmagali. Namestništvo je moralo ovreči vse postopanje župana Perica glede farovža ter izreklo, da Doberdobi niso dolžni nov farovž zidati. Govorilo je pa tudi sodišče. Župan Peric in tovariši so porabili okoli 3000 K obč. denarja za nov farovž ter vzeli še 10.000 K posojila na Montu v farovške namene. To posojilo so dosegli brez vsakega starešinstvenega sklepa in postavili farovž za 13.000 K. Upnik je čakal na obresti 3 leta, ker pa ni nobenih dobil, tožil — občino, ki je pa pravdo dobila v vseh treh instancah, da namreč ni dolžna plačati za nov farovž niti vinarja. Plačati mora tisti, ki je farovž samovoljno sezidal, kar pa občine seveda nič ne briga. S tem pa še ni bilo konec komedije s farovžem. Nadškofjski ordinarijat je Doberdobcem vzel duhovnika Bratinca, ne z namenom, da bi odpravil pohujšanje v vasi ter namestil drugega boljšega duhovnika, ampak, da prisili Doberdobe sprejeti in plačati nov farovž. Toliko časa hoče pustiti ljudi brez duhovnika, dokler se ne vda jo. V pismu, ki ga je pisal Doberdobcem, pravi med drugim: „Ali je prav, da hočete imeti duhovnika v starem vlažnem stanovanju? Pripravite duhovniku novo stanovanje, staro lahko drugače vporabite, lahko je oddaste v najem kabi domači družini.“ Tako piše slavnj ordinarijat. Stari farovž je dober za kako domačo družino, za duhovnika, za namestnika onega, ki ni imel, kamor bi glavo položil, pa ni dober! Seveda se Doberdobi ne bodo vdali in pljuvali sami sebi v obraz. Vztrajati hočejo še nadaljnih pet let v boju proti farovžu, a ne samo 5, tudi 10, 15 let bodo vztrajali, sicer pa tudi Ricmanje niso več daleč!

— **Zmešalo se mu je.** Prejeli smo naslednje kuriozno pismo: Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov. zak. z dne 17. dec. 1862. drž. zak. štev. 6 ex 1863 zahtevam z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem — „Čudna maša“, v štev. 126 z dne 3/6 1907 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1.) Ni res, da sem rekel, da je maša, ki sem jo opravil 26. maja, to je na binkoštno nedeljo v podružnici sv. Petra na Pešati „posebna“ maša; res pa je, da sem rekel, da je to „zasebna“ ali privatna in ne javna maša. 2.) Ni res, da bi bil rekel „da otroci niso deležni te sv. daritve“; res pa je, da sem rekel da oni prisotni, ki so prišli k maši, šele po sv. evangeliju, niso zadostili svoji cerkveni dolžnosti. Res je tudi le, da sem prosil stariše, naj ob nedeljah in praznikih pošiljajo otroke, ki nič ne zamude, v farno cerkev k sv. maši. — Spoštovanjem Franc. Pengov, duhovnik sedaj v Gradcu, Leonhardstr. 116. — Kar moč tu popravlja, to v isti sapi potrjuje v polnem obsegu. Čitatelj dobi vtis da je Francišek Pengov umobolen; morda je zato šel v Gradec. Želimo mu, da bi mu zdravniki možgani v red spravili.

— **Iz doželnega zdravstvenega sveta.** Včeraj se je konstituiral odbor tega sveta. Za predsednika je bil izvoljen znova vladni svetnik g.

dr. Franc Zupanec, primarij oftalmološkega oddelka dež. bolnice g. dr. Emil Bock pa za njegovega namestnika.

— **Iz sodne službe.** Pravni praktikant Friderik Koršič v Gorici je imenovan za avskultanta.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Odbor „Dramatičnega društva“ je angažiral za prihodnjo sezono gospico Marijo Collignon. Szymańsko, mladostno-dramatično pevko lvovske opere, kot primadono, ter gosp. Stanislava Jastrzemskega, ki je doslej pel v Moskvi in v Berlinu, za prve tenorske partije.

— **Moški odbor za prireditelj veselice** v „Narodnem domu“ na korist tondu za olepšavo ljubljanskega gradu ima jutri v petek 14. t. m. ob osmih zvečer sejo v Aurovi gostilni v Wolfvovih ulicah.

— **„Glasbena Matica“** priredi v soboto, dne 15. in v torek, dne 18. t. m. vsakokrat ob polu 8. zvečer javno produkco gojencev glasbene šole v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“.

— **Moška šentjakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** bo imela dne 20. junija t. l. ob 5. popoldne v pisarni predsednika dr. Papeža svoj občni zbor s temle dnevnim redom: Nagovor prvomestnika, poročilo zapisničarja, poročilo blagajnika, volitev prvomestnika in njegovega namestnika, volitev zapisničarja in njegovega namestnika, volitev blagajnika in njegovega namestnika, volitev zastopnikov k veliki skupščini, volitev dveh pregledovalcev računov, posamezni nasveti. K udeležbi vabi vljudno odbor.

— **V Švicariji** so prijazni ljudje raztrgali plakat za sokolski zlet v Prago. Vsak, kdor je sploh videl, da je bil plakat razobešen, naj to blagovolji naznaniti tajništvu Sokolske zveze.

— **Dotičnega umetnika**, ki je napisal v št. 134. „Slovenskega Naroda“ članek „Prva jugoslovanska umetniška razstava v Ljubljani“, opozarjam na spomenico, katero sem ravno sestavil, da jo predložim občinskemu svetu v Ljubljani v premislek. V tej spomenici, ki bo objavljena v prihodnji številki „Ljubljanskega Zvona“, dotikam se tudi razmerja slovenskih umetnikov in slovenske javnosti; lahko mu bo iz nje sklepali, kako stalische zavzema velik del slovenskega umetništva nasproti umetniškim priredbam v Ljubljani. Richard Jakopič.

— **Rahločutnemu Smrekarju v pojasnilo.** Notico o tistih slikah, ki jih je razstavil H. Smrekar pri Schwenterju, sem napisal za „Naš List“ jaz. — S. M. Peruzzi.

— **Dijaška prenočišča.** Poziva naj bi se odzvali oni rodoljubi, ki bi lahko dali čez počitnice na razpolago eno ali več postelj, ni bil brezupen. Odzvalo se je precej rodoljubov in prijateljev dijaštva in mnogo slovenskih hotelov in gostiln nam je že doposlalo cene, ki so kolikor mogoče nizko nastavljene in katerih ugodnosti se bode lahko poslužil vsak potujoči dijak, ki se bode izkazal z izkaznico za dijaško prenočišča. Nekateri zavedne občine so nam naznačile, da so preskrbele na lastne stroške brezplačna dijaška prenočišča, med temi je bila prva ona mesta Idrije. Županstvo občine Velke Lašče je isto naznanilo s sledečim dopisom: Slavnj akademski planinski krožek v Pragi. Podpisani občinski odbor je v svoji seji dne 29. aprila t. l. sklenil, da se iz občinske blagajne poplačajo vsi stroški za prenočevanje potujočih dijakov, oziroma da se posreduje, da bode nekateri gostilničarji brezplačno odstopili prenočišča tudi za večje število potujočih slovenskih in slovenskih dijakov. Županstvo občine Velke Lašče dne 29. aprila 1907. Hočevar župan. — Slava takim občinam! Pričakujemo, da jih bodo posnemale tudi druge. Čehi imajo taka brezplačna dijaška prenočišča urejena po ljudskih solah. Nam tega sedaj še ni mogoče storiti, ker bi naprava postela zahtevala preveč denarja, s katerim pa Akad. plan. krožek sedaj ne razpolaga, ker stavi koč v Koritnici, bode otvorjena koncem letošnjega avgusta. V Ljubljani oskrbi večje prenočišče osrednji odbor Slov. planin. društva, po mnogih drugih krajih pa so isto storili gostoljubni rojaki, ozroma občine in dijaki sami. Table napisom „Dijaško prenočišče“ in z oznako S. P. D. se niso izgotovljene v tovarni, kar naj izvolijo vzeti v znanje oni, ki so nam že pisali zahtev. Vsako prenočišče dobi to okusno izdelano tablo, ki naj se pribije na dno hišo. Tiskani seznam vseh prenočišč po Slovenskem izide začetku julija. Takrat se bode izdajale tu izkaznice, kar se še pozneje nazna v časopisih. Vse dijake visoko srednješolce, kakor tudi učiteljske in druge prosimo, naj vsak v dmadem kraju poskrbi za tako prenočišče in če ni drugače, naj po možnosti na svojem domu skuša odst

piti preprosto posteljo. Vsa naznanila novih prenočišč naj se izvolijo naznaniti do 25. junija na dopisnici na naslov: Akademski planinski krožek S. P. D. v Pragi — Kr. Vinogradi, Šafarikova ulice č. 7.

— **Pozor pred gad!** Letošnje leto je kaj bogato na strupenih kačah, ki so se pojavile tam, kjer jih nihče ne pričakuje. Tako so nekateri videli gade v šišenskih hribih, celo na Rožniku, na Golovcu jih je pa še mnogo več. Opozorjamo starše, naj pazijo na otroke, kadar delajo izlete po imenovanih krajih.

— **Sirovost.** Večja družba šolskih otrok menda iz Vevč je napravila včeraj izlet. Pri Sv. Jakobu ob Savi so fantalini napadli te otroke in njih spremljevalce. Metali so nanje kamne in položili čez cesto hlode, da bi se konji splašali. V neko gospo je priletel kamen s tako silo, da je bila skoro omamljena. Klerikalizem in sirovost si tudi pri Sv. Jakobu podajata roke.

— **Sentrupertski kaplan Štrajhar** je dosegel baš nasprotno tega, za kar se peha. Vse hoče spraviti pod farovski podplat. Neodvisni kmotvalci, volilci I. in II. razreda so 6. in 7. t. m. v St. Rupertu pokazali, da ne marajo njegove razdiralne politike in farovških podreptnikov in so z ogromno večino glasov izvolili v občinski odbor vse tiste samostojne občane, ki so farovškim trn v peti. Nič ni pomagalo, da so kaplan, mežnar e tudi quanti brusili pete po fari in lazili po hišah in s svojimi petolizci dan za dnem kovali naklepe, kako ugonobiti samostojne značajne moče v občini. Nič ni pomagala fajmštrova pridiga v nedeljo pred volitvami, še manj pa gnojica, ki jo je kaplane vsak teden razlival po smrdljivem „Lažljubju“, da bi onečedil značajne moče. Za Boga, kako pa naj ima ljudstvo zaupanje v fajmštro in kaplana, ki zbirata okoli sebe brezčasne kreature, izdajalca Kristana, ki ga nihče ne mara, prepirljivega Paradelna, kojemu se vsak dostojen človek že oddale umakne, dolgega Tomaža, ki znaša v farovž kar sliši med ljudstvom, in škodoželjne petolizce. Povzdiguje take in enake slamatne moče, potuhnece, klečepalce, brezčasne moče in puhloglavce, a moče poštene, delavne in značajne pa blati in grdi, opravlja in obrekuje ter krađe čast in poštenje, da bi jih uničil. Sirovost in razprtijo, namesto da bi deloval z ljubeznijo za mir in slovo. Ta malovredna dejanja odpirajo ljudstvu oči, da mu obrača hrbet. In to je prav, to je dobro. Ko bi imeli kaj soli v glavi, bi se spametovali. Toda do tega ne bode še prišlo, ker so njih srca prepojena s sovraštvom do vsega, kar je lepo, plemenito, značajno in odkrito. Kakršen je človek sam, s takimi se druži: po družbi jih ljudstvo spoznava. Pretečeni četrtek in petek jim je dalo krepak odgovor in sijajno zadoščenje vrlima gg. Brarju in Zupančiču. Vsa čast volilecem, ki so jasno pokazali, da se ne puste vleči za nos, ampak hočejo imeti za zastopnike neodvisne, poštene in značajne moče. Zabrani so, da ne bo imela sentrupertska občina za župana polizano „gospo“, moža brez hlače. Bog vas živi in pomnoži vaše vrste, neodvisni kmotvalci!

— **Umrl je** v Vondravcih na Štajerskem Matija Božidar Flegerič, bivši profesor na Hrvaškem ter pesnik in pisatelj.

— **Cestni kanal zgrade** od Grma do Kandije v Krko. Narejen bo iz cementnih cevi. S tem hočejo obvarovati državno cesto med Grmom in Kandijo pred poškodbami deževnice, da se bo voda hitreje in lažje odtekala.

— **Prememba posesti.** Hišo gospe Mascon v Novem mestu sta kupila gg. Leopold Kopač in Jakob Pavčič, posestnika in trgovca v Novem mestu, za 10.600 kron.

— **Gregorčičev večer** priredi gorenjelogaško bralno društvo v nedeljo dne 23. junija 1907 v prostorih hotela „Kramar“ v Dolenjem Logatcu. Da se oddolži ljubljencu naroda, ki je z nesmrtnimi pesniškimi umotvori obogatil naše slovstvo, da se dostojno in vredno proslavi spomin moža, ki je svojedobno bival nekaj časa tudi v Logatcu pri svojem prijatelju notarju Gruntarju, hoče bralno društvo zastaviti vse svoje moči, da se ta večer v vsakem oziru kar naj-sijajnejši završi. Spored, ki obsega med drugim tudi prolog z živimi podobami, deklaracije, mešane zборе četvetospeve, tamburanje in ples bo vzpričo svoje skrbne sestave brezdvomno zadovoljil vsakega udeleženca, ter se vsled tega bralno društvo upravičeno nadeja, da ne bomo pogršali na tem večeru nobene čestilke in nobenega čestilca nesmrtnega pesnika. Natančen spored še pravčasno priobčimo.

— **Lovsko društvo „Hubertus“** v Pestoju naznanja, da se je na dne 2. junija t. l. določen izlet na Javornik vsled slabega vremena preložil na nedeljo, dne 16. t. m. Odhod

iz Postojne ob 1 uri pop. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Delavski štrajh** je v pone-deljek izbruhnil v opekarni reške kreditne banke na Mali Bukovici pri Trnovem. Delavci so večinoma Hrvatje.

— **S kruhom zadušen.** V Spod-njih Palovcih pri Kamniku je 2letni otrok Franca Novaka svojemu mlajšemu bratu v zibelki mašil v usta kruh, da se je ta z njim zadušil.

— **Iz Žabnice.** V nedeljo 16. t. m. priredi tukajšnje prostovoljno ga-silno društvo ustanovno veselico na vrtu gostilne „pri Štularju“. Na sporedu je ples, srečolov in šaljiva pošta. — Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Vstopnina za nečlane 1 K,** za člane gasilnih društev 50 v. Gospe in gospice proste. — Ob neugodnem vremenu se vrši veselica teden pozneje. — Svirla bode sl. meščanska godba iz Kranja. Ker je čisti dobiček namenjen v poplačilo gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Razpisane učiteljske službe na Štajerskem.** V Petrovčah v krasni Savinski dolini je na štiriraz-redni ljudski šoli razpisana služba nadučitelja in učiteljice ženskih ro-čnih del s kompetenčnim rokom do dne 20. junija 1907. Prošnje se mo-rajajo uposlati uradnim putem na krajni šolski svet Petrovč. Petrovska šola je v III. plačilnem razredu.

— **Zaradi poverjenja poš-nega denarja** so zaprli v Smarju pri Jelšah pismonošo Ivana Dvor-saka.

— **Za ljudske knjižnice na Koroškem** so darovali p. n. gg.: A. Brezovnik, učitelj v pokouju in trgovci v Vojujku pri Celju, 3 K; dr. Josip Vošnjak pri Slov. Bistrici svojih „zbranih dramatičnih in pripo-vednih spisov“ 6 izvodov. Prisrčna hvala! Živeli nasledniki! Prispevki v denarju in v knjigah primernih za ljudske knjižnice blagovolijo naj se pošiljati na naslov: iur. Rafko Pe-trič, na Lesah, p. Prevalje, Koroško. — Za slov. akad. ferijalno društvo „Gorotan“: iur. Rafko Petrič, t. č. predsednik.

— **Samomor vojaka v Celovcu.** Iz Celovca se nam piše: V noči od 10. na 11. t. m. se je ustrelil pro-stak 15. stotnije pri tukajšnjem 17. pehotnem polku Fran Kraker, sluga pri stotniku Hunu. Našli so ga zjutraj mrtvega v bližini stotnikovega stanovanja, ležečega v krvi ob cesti na tleh. Kraker je bil slaboten, bo-lehen človek, ki absolutno ni bil po-raben za vojaško službo, saj je jedva mogel opravljati posle častniškega sluga. Ker so se že na njem opeto-vano pokazali znaki, da tudi duševno ni popolnoma normalen, se je ukre-nilo, da se ima podvreči preiskavi superarbitracijske komisije. Pred to komisijo je bil poklican v pondeljek 10. t. m. Komisija ga je sicer spo-znala kot manj sposobnega (minder-tauglich), vendar je izrekla, da mora še nadalje služiti. Ker gre stot-nik, pri katerem je bil sluga v pokoj, bi moral Kraker nadalje služiti kot pešec pri polku. Svest si, da njegove slabe telesne sile ne zmorejo take naporne službe, je obupal ter posegel po smrtonosnem orodju, s katerim si je končal življenje. Dasi se je nesre-čež zadnje dni pred svojo smrtjo ve-del tako, da je vsak razsoden človek moral sklepati, da ni popolnoma nor-malen, vendar je vojaška oblast ukre-nila, kar se doslej v enakih slučajih ni nikdar zgodilo, da se ga ima pokopati brez vojaških častit to je brez godbe in brez vojaškega duhovnika, kar nam izpričuje ta-le dnevni ukaz ge-neralnega majorja Kirchbacha z dne 11. t. m.: „Das Leichenbegäng-nis findet morgen um 4 Uhr vom Truppspitale aus statt und ist der reglementmässige Kondukt ohne Musik und ohne geistliche Assistenten vom Infant. Rgmt. Nr. 17. beizustellen.“ Da je bilo moštvo, ki je bilo že itak vznemirjeno radi samomora enega izmed svojih tova-rišev, skrajno ogorčeno radi te nena-vadne, tesnosrčne odredbe višje vo-jaske oblasti, s katero se odreka no-torično bolehnemu in nenormalnemu človeku častni pogreb, nam pač ni treba naglašati. Vojaške oblasti doslej v takih slučajih — niti niso bili baš redki — niso bile tesnosrčne. Ali je sedaj tudi pri vojakih že zavel drugi duh, ali so že tudi tukaj dobili moč in oblast klerikalni nestrpnosti? — Priponimo, da smo že opetovano dobili iz Celovca dopise, v katerih so se v zelo črnih barvah slikale raz-mere pri našem domačem 17. polku. Priobčili teh dopisov nismo, ker so bili presplošni in niso navajali kon-kretnih slučajev, ki bi se dali even-tualno dokazati. Slučaj Kraker pa kaže, da je mnogo gnila pri našem polku, zato zahteva ne samo naša narodna dolžnost nego že navedno človekoljubje, da posvetimo razmeram pri 17. pehotnem polku največjo po-zornost. To kratkotalno na gre, da bi se z našimi ljudmi ravno kakor z živino!

— **Društvo spediterjev** se je osnovalo v Gorici.

— **Prodrom tat.** Pri zlatarju Janežiču v Trstu je kupoval v so-boto elegantno opravljen gospod damsko vratno verižico. Ker pa ni imel dovolj denarja pri sebi, vrnil je verižico, rekoč, da pošlje koga, ki prinese denar in vzame verižico. Ko se je neznanec odstranil, zapazil je zlatar, da mu manjka par briljantnih uhanov v vrednosti 2100 K. Seveda o neznanecu ni ne duha ne sledu.

— **Nemška nedolžnost.** Iz Opa-tije se nam piše: Gotovo bo še vsa-kemu v spominu izlet nemškega ce-lovškega pevskega društva v Opatijo in dogodki ob priliki prihoda parnika, ki je vozil izletnike v opatijskem pristanšču. Ko je stopil namreč znani Hinterleitner iz vrste heilovcev, katere je vodil žid dr. Cohn in opo-zoril izletnike z besedami: „Ach-tung auf die Geldtaschen, die Kroaten sind da“, na kar so slu-čajno navzoči domačini primerno od-govorili, priletel je iz nedolžne heil-ovske vrste, kakor to nemška kultura predpisuje, precej debel kamen v glavo gosp. Ursiča ml., ki ima že tako to nesrečo, da je gluhomem, in ga na glavi težko poškodoval, vsled česar je moral ta takoj iskati zdrav-niške pomoči. Kdo je pa tisti kamen vrgel, se je pa sedaj dognalo in po-stavljena je opatijska nemška klika zopet na laž. Kamen je vrgel neki Obilltschnigg, čevljarski pomoč-nik, in pri demonstracijah menda desna roka dr. Cohna. Kakor se pa od precej zanesljive strani pripove-duje, sumi se ta renegat, da je imel baje tudi pri onečaščenju nemške šole svoje prste zraven. In tako je vendar resnična naša trditev v „Slo-venskem Narodu“ z dne 11. maja t. l., da namreč ni izključeno, da je to delo storila morda nemška roka, da bi spravila hrvaško slovensko stranko z nemško v Opatiji še bolj v lase, kakor sta si dosedaj. Čudno se nam je pa tudi takoj zdelo, kako se more uprava nemške šole v Opatiji, za ka-tero se vedno okoli berači, namreč da ima premalo denarja za vzdrža-vanje te šole, pokazati tako šarmantno in razpisati nagrado kar 500 kron tistemu, ki bi vedel povedati, kdo je oblatil s črnim od vrha do tal po-slopje nemške šole. Mi smo takoj su-mili in sumimo še danes, da se je načrt za imenovano demonstracijo, metanje kamenja in onečaščenje ne-mške šole skuhal v enem in istem nem-ško-židovskem loncu. S tem se je pa seveda šlo samo za to, da bi se imel menda material v agitacijske svrhe pri raznih priložnostih. Ali, gospoda, nas ne boste tako hitro prevarili, po-znamo preveč dobro vaše črne nem-ške duše. Speljati se vam je dalo c. kr. okrajno glavarstvo v Voloski in na vašo diktacijo kaznovalo popolnoma nedolžne ljudi, ali nas ne boste zme-šali, še manj pa med nami v motnem lovilu.

— **Žrtv opatijske demon-stracije.** Opatijska policija je are-tovala znanega renegata in zvestega Čonovega pristaša čevljarskega po-močnika Franca Obilltschnigga, o katerem poročamo na drugem me-stu. Vrgel je kamen, kakor so priče pri voloski sodnji dokazale in je are-tiranec pozneje tudi sam priznal, v glavo mirnega mladeniča Uršiča in ga težko na glavi rnil. Obilltschnigg se je izrazil pozneje proti neki ženski, da mu je samo žal, da je nedolžnega zadel, ker je mislil zadeti „den kro-atischen Schwein“ (po izrazu se ta-koj vidi, da je hotel k dr. Chonu v šolo) policijskega nadzornika Janka Podmenika, ki je pa na svojo srečo ravno v tistem trenutku glavo obrnil. Plačilo za to divjaško delo mu bo odmerilo že okrajno sodišče v Voloski.

— **Tuji v Opatiji.** Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1906 do 5. junija 1907 21.945 oseb. Od 30. maja do 5. junija 1907 jih je prišlo 251, a 5. junija je bilo v Opatiji nastanje-nih 977 gostov.

— **Veliko narodno slavlje v Pazinu.** Preteklo nedeljo se je praznovalo v Pazinu v Istri veliko na-rodno slavlje: dična šolska družba sv. Cirila in Metoda za Istro je imela le-tošnje glavno skupščino. To slavlje je bilo poveslen, imponenten protest v dveh pogledih: proti vedno ponavljajoči se laži, da je Istra in še posebej Pazin italijanski, proti laži, da naš narod nima zmisla za kulturne na-prave. Ta veliki protest se je izrazil v ogromni udeležbi od vseh strani Istre in v naravnost ganljivem načinu, kako se je ta velika slavnost izvršila. Priprosti kmetje so prišli od vseh strani, tako da je bilo udeležnikov 8000—10.000! Slavnosti so se udele-žili med drugimi državni poslanci gg. Ivan Hribar, dr. Laginja, Spin-dič, dr. Rybář, dr. Jos. Mandić itd. Bil je po mestu imponenten sprevod, pri katerem ste svirali dve godbi. Po skupščini, pri kateri je izročil g. dr. Mandić blaginju družbe 1600 kron kot polovico čistega dohodka letošnjega plesa mladine v Trstu, se je vršila veselica ob velikanski ude-

ležbi, po njej pa ples, ki je trajal do ranega jutra. Pazin še ni videl nikdar toliko ljudi in tako navdušenih. Ves čas slavlja je minil brez najmanjšega incidenta, ker so se Italijani poskrili in sicer šele zvečer dejanski napadli posamezne ljudi, a je orožništvo ta-koj napravilo mir. — Pri tej priliki bi spregovorili besedo na naslov **naše družbe sv. Cirila in Metoda.** Zakaj naša šolska družba prireja svoje glavne skupščine vedno le na de-lavni dan, kosejih prebivalci, v katerem kraju je skupščina, ne ude-leže, ker nimajo časa? Udeležba na njenih skupščinah je pravzaprav minimalna proti udeležbi, ki bi bila, če bi se skupščine vršile ob nedeljah ali kak praznik. Kakor se je Pazinu udeležilo skupščine toliko tisočev prebivalstva, tako bi tudi pri nas priprosto ljudstvo v velikans-kega številu posetilo skup-ščino. Pri tem bi se ljudem, ki še ne vedo ceniti velikanske vrednosti in pomena naše šolske združbe — in teh je še veliko število! — razjasnil ta pomen in vrednost in prirejanje skupščin po deželi bi doseglo s tem gotovo oni cilj, ki ga tudi imajo prireditelji. Pri-prosto ljudstvo s prav maj-hnimi izjemami pa od doseda-njih prirejanj skupščine v če-trtkih nima prav nobene ko-risti. Zato se zavzemamo, da bi se skupščine naše šolske družbe vršile ob nedeljah ali praznikih, kar naj se zgodi že letos!

— **Slovenska opera v Sara-jevu.** O predstavi opere „Nikola Šubić Zrinski“ pišejo zagrebškemu listu „Agramer Zeitung“ iz Sarajeva: „Ensemble slovenske opere iz Ljubljane je med izrednim navdušenjem igral Iv. pl. Zajčevu opero „Nikola Šubić Zrinski“. Bil je to večer namerava-nih in nenameranih manifestacij, venci in cvetke, navdušenje pri do-cela razprodanem gledališču, razgovor med občinstvom in pevci, petje v publiki in viharji aplavza brez konca in kraja, to je bila signatura večera. Ne operna predstava, ampak naroden praznik, poln pristnega, spontanega navdušenja. Po drugi sliki je stopil na oder predsednik hrvaškega pev-skega društva „Trebevič“, dr. Man-dič, z zastopniki drugih društev ter navdušeno pozdravil na odru zbrane soliste ljubljanskega ensembela. Go-vornik je končal svoj pozdrav z živio-klicem na „slovensko opero v Ljub-ljani“. Nato so bili vsi solisti in ka-pelnik Benišek odlikovani s krasnimi, od raznih društev in dijaštva darova-nimi šopki. Hrvatsko dijaštvo v par-terju je zapelo „Lepo našo domo-vino“, kar je povzročilo vihar navdu-šenega aplavza.“

— **Cena govejih kož** se je po-višalala za 10%, ker so ameriški tr-govci kupili na avstrijskih in nem-skih trgih mnogo tega blaga.

— **Naglomala je umrl** danes okoli 1. ure popoldne na dvorišču gostilni-čarja Ivana Flegarja na Zaloški cesti leta 1853. v Dinjani rojeni in tja pristojni opekar-vdovec Ivan Nasarosti. Navedenca je privedel semkaj opekar Dominik Fabro in ga hotel oddati v deželno bolnišnico. Preje pa sta šla v gostilno, kjer je Nasarosti spil vrček piva in ko sta hotela oditi, se je ta zgrudil na tla in bil takoj mrtev. Na lice mesta došli policijski zdravnik je mogel konstatovati le smrt in se je truplo prepeljalo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **V poljasnilo.** Pred kratkim smo poročali, da je krojač Plauc iz-goljufal v Bizoviku pri Židanu za 40 K obleke. Zadeva je tale: Plauc in Židanov sin, ki je sedaj v zaporu, sta služila skupaj pri vojaki. Ker je pa Plauc posodil Židanovemu, ko je šel ta na dopust svojo obleko, katere še ni dobil nazaj, je šel Plauc k nje-govim staršem in obleko dobil. Starši so sedaj prišli nato, da se je Plauc pomotoma oddolžil goljufije. Tudi po-vratek mu je dovoljen zopet za Ljub-ljano, ker se je, odkar je prišel od vojakov, popolnoma spreobrnul.

— **Izgubljene in najdene reči.** Ga. Ludovika Koželjeva je izgubila svetel zelenkast pas, vreden 5 K. — Delavka Uršula Zaletljeva je izgubila žepni robec, v katerem je imela zavit bankovec za 20 K in zastavni listek. — Gospa Marija Grobelnikova je iz-gubila zlat obesek, vreden 6 K. Naj-ditelj dobi zanj dobro nagrado. — Neki gospod je izgubil zlato žensko ovratno verižico, vredno 90 K.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer v restav-raciji pri „Levu“ (Marije Terezije cesta) društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlane plačajo 40 vin.

— **Najnovejše novice.** Mili-jonar Morgan, najstarejši član ameriškega senata, je umrl v Washing-tonu 82 let star.

— **Vesti o Ivanu Orthu** ne verujejo njegovi sorodniki, temuž so trdno prepričani, da je že davno mrtev.

— **Pruski naučni minister** Studt odstopi v najkrajšem času. Naslednik mu bo državni tajnik Sy-dow.

— **Dunajska dvorna opera** ne dobi za ravnatelja Mottla iz Monakovega, ki je sklenil z mona-kovskim dvornim gledališčem novo pogodbo.

— **Predsednik državnega** sodišča dr. Unger gre kmalu v pokoj. Naslednik mu bo justični mi-nister dr. Klein.

— **Cesar pride** v Išl dne 28. junija.

— **Svojega očeta** je ustre-lil v Gassnitzu na nemškem Češkem kmet Glasl.

— **Stoletni rojstni dan** Garibaldija dne 4. julija t. l. je proglasil senat za narodni praznik.

— **Zakonske zveze** med švedskim in ruskim dvorom. Švedski princ Viljem, 23letni sin švedskega prestolonaslednika, je pri-šel v Petrograd, da se baje zaroči s 17letno hčerjo Marijo velikega kneza Pavla. Princezinja Marija slovi za prvo lepoticco na ruskem dvoru.

Telefonska in brzojavna poročila

Praga 18. junija. „Narodni Listy“ razpravljajo v posebnem članku o predsedniškem vprašanju v parlamentu in naglašajo, da so slovenski klerikalci bolj zavzeti za kandidato nemškega krščanskega so-cialca dr. Weisskirchnerja, kakor za kakšnega drugega slovenskega kandidata. Glede „Jugoslovanskega kluba“ pravijo, da njegova ustanovitev odvisna od na-stopa dalmatinskih po-slancev. V slučaju, da bi bilo nemogoče ustanoviti edinstven jugoslovanski klub, bodo hrvaški poslanci z obema Srboma in z naprednimi slovenskimi poslanci osno-vali svoj posebni klub.

Ptuj 13. junija. Učiteljsko dru-štvo za ptujski okraj pozivlja vsa narodna društva in županstva, da 17. t. m. brzojavno pošljejo par-lamentu svoje zahteve glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Narod brez popot-nega šolstva je dim za bodočnost.

Dunaj 13. junija. Trgovinski minister dr. Fort odpotuje te dni v Budimpešto, kjer ima važno konferenco z ogrskim trgovskim ministrom Kossuthom.

Dunaj 13. junija. Avstrijski ministri so se danes ponoči vrnili iz Budimpešte. Prihodnja poga-janja se bodo vršila na Dunaju in sicer se prično že v najkraj-šem času.

Dunaj 13. junija. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci črnogorskega kneza Nikolo. Knez je danes povabljen na dvorni diner.

Dunaj 13. junija. „Pol. ko-respondenci“ poročajo iz Petro-grada, da je razpustitev dume neizogibna. Pričakovati je vsak dan, da jo vlada raz-pusti.

Budimpešta 13. junija. V po-litičnih krogih se govori, da je naučni minister Apponyi pred-ložil cesarju v imenovanje za škofa v Djakovu upravitelja škofije dr. Dvoršaka. Hrvaški poslanci baje s tem predlogom niso zado-voljni, ker jim je Dvoršak prekle-rikalen, in se zavzemajo za ime-novanje dr. Bauerja, ki je dokaj liberalnega mišljenja.

Budimpešta 13. junija. Imu-nitetni odsek je sklenil pričeti v zadevi poslanca Vajde preiskavo. Za referenta o tej aferi je bil iz-voljen posl. L. Hedervary.

Pariz 13. junija. Včeraj so odpotovali v Hag Bourgeois in drugi francoski delegati, ruski poslanik Nelidov in ameriški delegat Porter na haško mirovno konferenco.

Madrid 13. junija. Včeraj je sodišče razpravljalo o poskušenem atentatu na kralja Alfonza. Obto-ženci Machens, Arra in Mata so obsojeni v 9letno ječo, drugi so bili oproščeni.

Lastnina in risk „Narodne tiskarne“.